

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нова і новітня історія країн Сходу

для студентів

спеціальності	032 «Історія та археологія»
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
освітньої програми	032.00.02 «Історія та археологія»

Київ – 2023

Розробники: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії
Срібняк Ігор Володимирович

Викладачі: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії
Срібняк Ігор Володимирович

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
всесвітньої історії Факультету суспільно-гуманітарних наук.

Протокол від 28 серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри (І.В. Срібняк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032.00.02
Історія та археологія

___ . ___ . 20___ р.

Гарант освітньої програми (Г. В. Саган)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 20___ р.

Заступник декана (В.М. Завадський)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___ р.,
протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___ р.,
протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___ р.,
протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___ р.,
протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у комплексному вивченні найбільш значущих проблем розвитку провідних країн Азії та Африки, а також у формуванні в студентів вміння їх самостійного аналізу на основі новітнього методологічного інструментарію історичної науки.

Завдання:

- *Розвиненість рефлексії:*
- *Інтелектуальна комунікація:*
- *Мовно-текстологічна здатність*
- *Особиста ціннісно-вольова налаштованість.*

Загальні компетентності навчальної дисципліни:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усною, так і письмовою.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність бути критичним та самокритичним.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності навчальної дисципліни:

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно – довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно- пошукові системи.

СК 5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела

(архівні та опубліковані документи, етнографічні картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т.п.).

СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін. А також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати та прогнозувати політичні, економічні, культурні та соціальні події та явища.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

- ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
- ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
- ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
- ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
- ПРН 19. Знання теоретичних основ філософської науки, розуміння ключових етапів історії філософії, вміння аналізувати історичні явища крізь призму філософського світогляду з урахуванням етапів розвитку світоглядних концептів в минулому.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	с.	м.к	інд	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Країни Сходу в Новий час						
Тема 1. Місце і значіння курсу «Нова й новітня історія Азії та Африки» в системі університетської історичної освіти	4	2				2
Тема 2. Періодизація та історіографія Нової історії країн Азії та Африки	4	2				2
Тема 3. Етапи формування колоніальної системи. Поділ афро-азійського регіону між європейськими державами	4	2				2
Тема 4. Реформи в Османській імперії	4		2			2
Тема 5. Індія в Новий час	4		2			2
Тема 6. Китай у першій половині - середині XIX ст. «Відкриття країни».	4		2			2
Тема 7. Японія у першій половині XVII– на початку XX ст.	4			2		2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	2		14
Модуль 2.						
Змістовий модуль 2. Країни Азії та Африки 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку						
Тема 8. Державо- і націєтворення на арабському Сході (20-30-ті рр. XX ст.)	4	2				2
Тема 9. Суспільно-політичні трансформації в Ірані та Афганістані	4	2				2
Тема 10. Країни Індокитаю та Індонезія в першій половині XX ст.	4	2				2
Тема 11. Перетворення Японії в регіонального лідера АТР (1914-1939 рр.)	4		2			2
Тема 12. Національно-демократичний рух у Китаї, Кореї та Монголії	4		2			2

Тема 13. Британська колоніальна політика і національно-визвольний рух в Індії (1914-1939 рр.) Індія сучасна	6		2	2		2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 2	28	6	6	2		12
Модуль 3						
Змістовий модуль 3. Специфіка соціально-економічного і політичного розвитку країн Азії та Африки у 1939 р. – початку XXI ст..						
Тема 14. Країни Азії та Африки в системі міжнародних відносин	4	2				2
Тема 15. Етно-релігійні конфлікти у країнах Близького Сходу	4	2				2
Тема 16. Народи та етноси Північної Африки.	4	2				2
Тема 17. Деколонізація країн Центральної та Південної Африки	4	2				2
Тема 18. Держави Центральної Азії у боротьбі за свій суверенітет	4			2		2
Тема 19. Утворення та розвиток модерної Туреччини	4		2			2
Тема 20. Виникнення та розвиток Китайської Народної Республіки у повоєнному часі.	4			2		2
Модульний контроль	4					
Разом за змістовим модулем 3	32	8	2	4		14
Разом за семестр	90	20	14	8		40
Семестровий контроль	30					
Усього годин	120	20	14	8		40

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Країни Сходу в Новий час

Лекція 1. Місце і значіння курсу «Новітня історія Азії та Африки» в системі університетської історичної освіти

1. Поняття «новітня історія», його сучасна інтерпретація. Наукові дискусії щодо періодизації новітньої історії.
2. Тенденції світового розвитку в ХХ ст. – на початку ХХІ ст.
3. Сучасна східна цивілізація та її основні ознаки.
4. Теорії «індустріального», «постіндустріального» та «інформаційного» суспільств.

Лекція 2. Періодизація та історіографія Нової історії країн Азії та Африки.

1. Предмет Нової та новітньої історії країн Азії та Африки.
2. Періодизація Нової та новітньої історії країн Азії та Африки.
3. Історіографія Нової та новітньої історії країн Азії та Африки.

Лекція 3. Етапи формування колоніальної системи. Поділ афро-азійського регіону між європейськими державами.

1. Вплив великих географічних відкриттів на соціально-економічний розвиток Заходу і Сходу.
2. Афро-азійські країни як джерело збагачення європейських країн.
3. Нерівноправна і нерівноцінна торгівля.
4. Європейська работоргівля
5. Створення та діяльність компаній монополій
6. Перетворення афро-азійських країн на джерело сировини і ринки збуу
7. Методи і форми експлуатації афро-азійських країн.
8. Перетворення колоній інапівколоній на сферу впливу іноземного капіталу
9. Формування національно-орієнтованої інтелігенції та розповсюдження релігійно-реформаторських та націоналістичних анти-колоніальних ідей.

Семінарське заняття №1. Реформи в Османській імперії.

1. Криза турецької феодальної держави. Реформи Селіма III, їхня суть і причини невдач;
2. Зміцнення султанської влади за Махмуда II;
3. Танзимат. Загострення кризи;
4. Діберально-конституційний рух у Туреччині в 60-70-х роках. Конституція 1876.
5. Культура Туреччини у Новий час.

Семінарське заняття № 2. Індія в Новий час

1. Англо-французьке суперництво в Індії та його наслідки. Субсидіарні договори з англійцями;
2. Колоніальна Індія в першій половині ХІХ ст. Зміна в методах експлуатації. Початок перетворення Індії в аграрно-сировинний придаток Англії;
3. Реформи англійської влади. Модернізація економіки і соціальної структури. Розвиток національної промисловості у другій половині ХІХ ст.;
4. Зародження націоналізму. Створення Індійського Національного Конгресу та його діяльність. Початок мусульманського руху - створення та діяльність Мусульманської Ліги. Причини занепаду революційного руху.
5. Культура Індії у Новий час.

Семінарське заняття № 3. Китай у першій половині - середині ХІХ ст.

«Відкриття країни».

1. Зовнішня політика Китаю з середини ХVІІ – кінця ХVІІІ століття;
2. "Опіумні війни": причини та наслідки;
3. Тайпінський рух 1850-1866 рр.;
4. Повстання іхитуанів 1899 р.
5. Культура Китаю у Новий час.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

Лекція 4. Державо- і націєтворення на арабському Сході (20-30-ті рр. ХХ ст.)

1. Боротьба проти мандатної системи на Близькому Сході.
2. Створення арабських держав (Ірак, Саудівська Аравія, Йорданія та ін.).
3. Французька та англійська колоніальні адміністрації та їх спроби вирішення нагальних соціально-політичних проблем на Близькому Сході.
4. Єврейська імміграція до Палестини.

Лекція 5. Суспільно-політичні трансформації в Ірані та Афганістані у міжвоєнному часі

1. Повалення кадजारської династії. Прихід до влади Реза-шаха Пехлеві.
2. Реформи державного устрою та судочинства. Економічні перетворення.
3. Зовнішня політика Ірану.
4. Боротьба за владу в Афганістані. Модернізація країни.

Лекція 6. Країни Індокитаю та Індонезія в першій половині ХХ ст.

1. Особливості суспільно-економічного розвитку країн Індокитайського союзу в першій чверті ХХ ст.
2. Піднесення національно-визвольного руху у В'єтнамі, Лаосі та Камбоджі.
3. Бірма під владою Британії. Рух галонів. «Революція 1300 року». Соціально-політичні перетворення в Сіамі.

4. Індонезія як складова голландських заморських володінь.
5. Культурно-цивілізаційний поступ народів Індокитаю у першій половині ХХ ст.: національні традиції, вплив метрополій, регіональні особливості.

Семінарське заняття 4. Перетворення Японії в регіонального лідера АТР (1914-1939 рр.)

1. Японія в 1914-1923 рр.: особливості економічної та внутрішньополітичної модернізації країни.
2. Зовнішня політика Японії у 20-х рр. ХХ ст. Вашингтонська конференція 1921-1922 рр. та її рішення для Японії.
3. Світова економічна криза 1929-1932 рр. і пошуки Японії шляхів виходу з неї. Формування авторитарного режиму.
4. Підготовка до війни. Мілітаризація економіки і суспільства в другій половині 30-х рр.
5. Мистецтво, наука, освіта в тогочасній Японії.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття 5. Національно-демократичний рух у Китаї, Кореї та Монголії

1. Наслідки Першої світової війни для Китаю.
2. Національний антиколоніальний рух в Китаї у перші повоєнні роки.
3. Зародження комуністичного руху. Створення КПК.
4. Сунь Ясен і реорганізація Гоміндану на початку 1920-х рр.
5. Реформи «Нанкінського десятиліття» (1928-1937 рр.).
6. Національно-визвольний рух в Монголії.
7. Японська присутність на Корейському півострові.
8. Втручання Японії у внутрішні справи Китаю. «Нанкінський інцидент» 1937р.
9. Створення держави Манчжоу-го.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття 6. Британська колоніальна політика і національно-визвольний рух в Індії (1914-1939 рр.) Індія сучасна

1. Реформи Монтегю-Челмсфорда: причини проведення, зміст, значення.

2. Активізація національно-визвольного руху в Індії у 1918-1920 рр.
3. Еволюція ідейно-політичних поглядів лідерів Індійського національного конгресу у 20-х рр. ХХ ст. Діяльність М.Ганді.
4. Трансформація британської колоніальної політики.
5. Загострення протиріч між ІНК і Мусульманською лігою у другій половині 30-х рр.
6. Внутрішня й зовнішня політика Дж. Неру (1947-1964 рр.).
7. Політична боротьба в Індії у другій половині 60-х і в 70-ті рр. Внутрішня й зовнішня політика урядів І. Ганді.
8. Зовнішня та внутрішня політика індійських урядів.
9. Створення Пакистану. Впливи армії на ситуацію в країні.
10. Культура сучасної Індії.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Лекція 7. Країни Азії та Африки в системі міжнародних відносин

1. Локальні воєнні конфлікти в Азії та Африці.
2. Створення військових блоків та ядерне озброєння (Китай, Іран, Північна Корея).
3. Інтеграційні процеси у другій половині ХХ ст. Міжнародні організації за участю азіатських та африканських країн.
4. Проблема диспропорційного розвитку країн Азії та Африки.

Лекція 8. Етно-релігійні конфлікти у країнах Близького Сходу

1. Близькосхідні країни після Другої світової війни. Основні тенденції їх розвитку. Боротьба за незалежність.
2. Утворення держави Ізраїль. Палестинська проблема.
3. Арабо-ізраїльські війни. Позиція великих держав у близькосхідному питанні.
4. Утворення Палестинської автономії. Внутрішня й зовнішня політика Я.Арафата та М.Аббаса.
5. Сучасне становище на Близькому Сході.

Лекція 9. Народи та етноси Північної Африки.

1. Боротьба Єгипту за ліквідацію наслідків колоніалізму. Проблема Суецького каналу.
2. Діяльність Гамалія Абделя Насера і А.Садата.
3. Країни Магрибу та процес їх звільнення від колоніальної залежності.
4. Судан та Ефіопія у другій половині ХХ ст.

5. Економічні проблеми країн Африканського рогу.

Лекція 10. Деколонізація країн Центральної та Південної Африки

1. Ліквідація останніх колоніальних володінь в Африці.
2. Проблеми постколоніального розвитку африканських країн.
3. Південно-Африканська Республіка. Демонтаж режиму апартеїду. Нельсон Мандела.
4. Етно-національна та релігійна палітра Африканського континенту.

Семінарське заняття 7. Утворення та розвиток модерної Туреччини

1. Реформи Кемаля Ататюрка (державний устрій, економіка, культурно-побутова сфера).
2. Міждержавні стосунки Туреччини з СРСР та західними країнами.
3. Економічний і політичний розвиток Туреччини після Другої світової війни. Поширення на Туреччину «доктрини Трумена» і «плану Маршалла».
4. Внутрішня й зовнішня політика Туреччини у 50-70-ті рр. ХХ ст.
5. Внутрішньополітична боротьба в Туреччині у 80-ті рр. Правий та лівий соціально-політичний радикалізм.
6. Соціально-економічний і політичний розвиток Туреччини у 1990-ті рр.
7. Курдська проблема та шляхи її врегулювання. Національне питання.
8. Зовнішня політика Туреччини. Сучасна Туреччина.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3-4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	3	3	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	6	30	7	35
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50
Разом за змістовим модулем		107		102		122	
Разом		331					
Максимальна кількість балів: 331							
Розрахунок коефіцієнта: $60/331=0,181$							

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи (обсяг в годинах)	Години	Бали
Змістовий модуль I		
Тема 1. Місце і значіння курсу «Нова й новітня історія Азії та Африки» в системі університетської історичної освіти	2	5
Тема 2. Періодизація та історіографія Нової історії країн Азії та Африки	2	5
Тема 3. Етапи формування колоніальної системи. Поділ афро-азійського регіону між європейськими державами	2	5
Тема 4. Реформи в Османській імперії	2	5
Тема 5. Індія в Новий час	2	5
Тема 6. Китай у першій половині - середині XIX ст. «Відкриття країни».	2	5
Тема 7. Японія у першій половині XVII– на початку XX ст.	2	5
<i>Разом:</i>	14	35
Змістовий модуль II		
Тема 8. Державо- і націєтворення на арабському Сході (20-30-ті рр. XX ст.)	2	5
Тема 9. Суспільно-політичні трансформації в Ірані та Афганістані	2	5
Тема 10. Країни Індокитаю та Індонезія в першій половині XX ст.	2	5
Тема 11. Перетворення Японії в регіонального лідера АТР (1914-1939 рр.)	2	5
Тема 12. Національно-демократичний рух у Китаї, Кореї та Монголії	2	5
Тема 13. Британська колоніальна політика і національно-визвольний рух в Індії (1914-1939 рр.) Індія сучасна	2	5
<i>Разом:</i>	12	30
Змістовий модуль III		
Тема 14. Країни Азії та Африки в системі міжнародних відносин	2	5
Тема 15. Етно-релігійні конфлікти у країнах Близького Сходу	2	5
Тема 16. Народи та етноси Північної Африки.	2	5
Тема 17. Деколонізація країн Центральної та Південної Африки	2	5
Тема 18. Держави Центральної Азії у боротьбі за свій суверенітет	2	5
Тема 19. Утворення та розвиток модерної Туреччини	2	5
Тема 20. Виникнення та розвиток Китайської Народної Республіки у повоєнному часі.	2	5
<i>Разом:</i>	14	35
<i>Усього за семестр:</i>	40	100

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання;- демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень;- вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання;- демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням;- здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання;- окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу;- відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання;- у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Криза та занепад сьогунату Токугава. Місто і значення самураїв у японському суспільстві.
2. Революція Мейдзі. Особливості економічної та внутрішньополітичної модернізації країни (остання чверть XIX – початок XX ст.).
3. Зовнішня політика Японії у 20-х рр. XX ст. Вашингтонська конференція 1921-1922 рр. та її рішення для Японії.
4. Світова економічна криза 1929-1932 рр. і пошуки Японії шляхів виходу з неї. Формування авторитарного режиму.
5. Підготовка до війни. Мілітаризація економіки і суспільства в другій половині 1930-х рр.
6. Цинська імперія у першій половині XIX ст.: устрій, економіка, правляча верства.
7. Посилення кризових явищ в Цинській імперії (друга половина XIX – початок XX ст.). Повстання тайпінів та ехетуанів. Втручання провідних світових держав у внутрішні справи Китаю.
8. Національний антиколоніальний рух в Китаї у перші повоєнні роки. Створення Китайської республіки.
9. Сунь Ятсен і реорганізація Гоміндану на початку 1920-х рр.
10. Реформи «Нанкінського десятиліття» (1928-1937 рр.). Державно-політична діяльність Чан Кайші.
11. Проголошення незалежності Монголії та створення теократичної держави. Національно-визвольний рух в Монголії.
12. Створення Монгольської Народної Республіки, її зовнішня та внутрішня політика.
13. Японська військово-політична присутність на Корейському півострові.
14. Втручання Японії у внутрішні справи Китаю. Створення держави Манчжоу-го.
15. Радянсько-китайські взаємини у міжвоєнному часі.
16. Особливості суспільно-економічного розвитку країн Індокитаю в XIX ст.
17. Піднесення національно-визвольного руху у В'єтнамі, Лаосі та Камбоджі у XIX ст.
18. Бірма під владою Британії. Рух галонів. «Революція 1300 року».
19. Соціально-політичні перетворення в Сіамі.
20. Індонезія як складова голландських заморських володінь.
21. Філіппіни: шлях до незалежності (кінець XIX – 40-ві рр. XX ст.).
22. Боротьба народів Індії проти колонізаторів (XIX ст.).
23. Активізація національно-визвольного руху в Індії у 1918-1920 рр. Радикалізація суспільних настроїв.
24. Еволюція ідейно-політичних поглядів лідерів Індійського національного конгресу в 20-х рр. XX ст. Діяльність М.Ганді.
25. Філософсько-політичні погляди М.Ганді.
26. Сикхізм: історія формування релігійної громади та основні постулати віровчення.

27. Модернізаційні заходи Реза-шаха (державний устрій, економіка, культурно-побутова сфера) в Ірані.
28. Зовнішня політика Ірану в 1920-1930-х рр.
29. Відновлення незалежності Афганістану. Прихід до влади «молодоафганців».
30. Реза-шах Пехлеві – військовий та державний діяч.
31. Особливості суспільно-політичного розвитку Османської імперії у ХІХ ст.
32. Участь Туреччини у Першій світовій війні. Занепад імперії.
33. Кемалістська революція 1918-1923 рр. в Туреччині.
34. Реформи Кемаля Ататюрка (державний устрій, економіка, культурно-побутова сфера).
35. Міждержавні стосунки Туреччини з СРСР та західними країнами.
36. Мустафа Кемаль-паша – військовий та державний діяч.
37. Курдське національне питання в міжвоєнній Туреччині.
38. Арабський світ у «сутінках» Османської імперії (ХІХ ст.).
39. Перехід Трансйорданії під британський протекторат. Діяльність еміра Абдаллаха ібн Гусейна.
40. Особливості суспільно-економічного розвитку Сирії та Лівану в міжвоєнний період.
41. Виникнення Саудівської Аравії та її місце в арабському світі.
42. Участь Японії у Другій світовій війні (Маньчжурія, Корея, Індокитай, Індонезія та ін.)
43. Американський окупаційний режим в Японії. Післявоєнні реформи й перетворення.
44. Економічна модернізація Японії. Основні напрями її зовнішньої політики.
45. Створення Кореї. Поділ країни на північну і південну частини. Війна 1953 р.
46. РК і КНДР. Об'єднавчий процес (остання третина ХХ – початок ХХІ ст.).
47. Особливості суспільно-політичного розвитку Північної та Південної Кореї на сучасному етапі.
48. Японсько-російські міждержавні відносини. Проблема повернення чотирьох островів Курильської гряди Японії.
49. Громадянська війна 1946-1949 рр. і утворення КНР. Соціально-економічні й політичні перетворення в Китаї у 1949-1958 рр.
50. «Великий стрибок» і «народні комуни», загострення внутрішньополітичної боротьби в КНР наприкінці 50-х – у першій половині 60-х рр.
51. Внутрішня й зовнішня політика КНР під час «культурної революції».
52. Політична боротьба в Китаї у другій половині 70-х рр. Курс на реформи. Ден Сяопін.
53. Китайсько-тайванські відносини у другій половині ХХ ст.
54. Утворення ДРВ. Дії французьких колонізаторів на півострові.
55. Реформи й перетворення в ДРВ, розкол В'єтнаму. Американська військова присутність у В'єтнамі.
56. Економічний і політичний розвиток СРВ (70-ті – 90-ті рр. ХХ ст.).
57. Режим «красних кхмерів» у Камбоджі.

58. Проголошення Республіки Індонезія на чолі з Сукарно. Внутрішня й зовнішня політика.
59. Внутрішньополітична боротьба в Індонезії у другій половині 90-х рр. – на початку ХХІ ст. Проблема Східного Тимору.
60. Політичний портрет Хо Ши Міна.
61. Боротьба народів Індії проти колоніального режиму після Другої світової війни. Внутрішня й зовнішня політика Дж. Неру (1947-1964 рр.).
62. Політична боротьба в Індії у другій половині 60-х і в 70-ті рр. Внутрішня й зовнішня політика урядів І. Ганді.
63. Створення Пакистану. Впливи армії на ситуацію в країні.
64. Економічний і політичний розвиток Ірану після Другої світової війни. Уряд Національного фронту. Переворот 1953 р.
65. Реформи й перетворення 50-70-х рр. в Ірані, їхня сутність і результати.
66. Ісламська революція 1978-1979 р.
67. Особливості розвитку Ісламської республіки Іран у 80-90-ті рр. Стосунки з США.
68. Аятола Хомейні: життя та діяльність.
69. Внутрішньополітична боротьба в Афганістані у 50-70-ті рр. ХХ ст. Криза монархічного режиму. Внутрішня й зовнішня політика країни.
70. Уведення радянських військ до Афганістану. Громадянська війна в Афганістані.
71. Прихід до влади руху «Талібан» та основні напрями його політики.
72. Американська військова присутність в Афганістані. Уряд М.Карзая.
73. Близькосхідні країни після Другої світової війни. Основні тенденції їх розвитку. Боротьба за незалежність.
74. Утворення держави Ізраїль. Палестинська проблема.
75. Арабо-ізраїльські війни. Позиція великих держав у близькосхідному питанні.
76. Утворення Палестинської автономії. Внутрішня й зовнішня політика Я.Арафата та М.Аббаса.
77. Особливості імміграційного процесу в Ізраїлі.
78. Економічний і політичний розвиток Туреччини після Другої світової війни, її зовнішня і внутрішня політика (50-70-ті рр. ХХ ст.).
79. Соціально-економічний і політичний розвиток Туреччини у 1980-1990-ті рр. Курдська проблема та шляхи її врегулювання в Туреччині.
80. Сучасна Туреччина. Особливості політичного і економічного курсу президента Р. Ердогана.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль I							Змістовий модуль II						Змістовий модуль III						
	Л.1 (1 б.)	Л.2 (1 б.)	Л.3 (1 б.)					Л.4 (1 б.)	Л.5 (1 б.)	Л.6 (1 б.)				Л.7 (1 б.)	Л.8 (1 б.)	Л.9 (1 б.)	Л.10 (1 б.)			
Лекції (теми, бали)																				
Семінарські заняття (теми, бали)				С.1 (11 б.)	С.2 (11 б.)	С.3 (11 б.)					С.4 (11 б.)	С.5 (11 б.)	С.6 (11 б.)						С.7 (11 б.)	
Практичні заняття							Пр.1 (11 б.)						Пр.2 (11 б.)					Пр.3 (11 б.)		Пр.4 (11 б.)
СР (бали)	СР.1 (5 б.)	СР.2 (5 б.)	СР.3 (5 б.)	СР.4 (5 б.)	СР.5 (5 б.)	СР.6 (5 б.)	СР.7 (5 б.)	СР.8 (5 б.)	СР.9 (5 б.)	СР.10 (5 б.)	СР.11 (5 б.)	СР.12 (5 б.)	СР.13 (5 б.)	СР.14 (5 б.)	СР.15 (5 б.)	СР.16 (5 б.)	СР.17 (5 б.)	СР.18 (5 б.)	СР.19 (5 б.)	СР.20 (5 б.)
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25							Модульна контрольна робота – 25						Модульна контрольна робота – 25 Модульна контрольна робота – 25						
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен (40 балів)																			

8. Рекомендована література

Основна

1. Мицик Л. М. Новітня історія зарубіжних країн: Курс лекцій. – Ніжин, 2001.
2. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підручник. – К., 2003.
3. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 рр.): Підручник. – К., 2001.
4. Політична історія ХХ ст.: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Ф. Салабай, Я. А. Титаренко, Л.О. Панчук та ін. – К., 2002.

Англомовна література

5. Baker C., Phongpaichit P. A History of Thailand (3rd Edition), 2014.
6. Cumings B. Korea's Place in the Sun: A Modern History (2nd Edition), 2005.
7. Fenby J. The Penguin History of Modern China, 2019.
8. Gordon A. A Modern History of Japan: From Tokugawa Times to the Present (3rd Edition), 2014.
9. Goscha C. The Penguin History of Modern Vietnam, 2017.
10. Harding C. A History of Modern Japan : In Search of a Nation, 2020.
11. Lee S. Japan's Pan-Asian Empire: Wartime Intellectuals and the Korea Question, 1931–1945, 2020.
12. Nakajima H. International Society in the Early Twentieth Century Asia-Pacific: Imperial Rivalries, International Organizations, and Experts, 2021.
13. Raja S. The Economy of Colonial Malaya: Administrators versus Capitalists, 2019.
14. Ricklefs M.C., Lockhart B., Lau A. A New History of Southeast Asia, 2010.
15. Seth. M. A History of Korea: From Antiquity to the Present, 2010.
16. Taylor J., Xu L. Chineseness and the Cold War: Contested Cultures and Diaspora in Southeast Asia and Hong Kong, 2021.
17. Wade G., Chin J. China and Southeast Asia: Historical Interactions, 2019.
18. Yeying Z. Contemporary Studies on Modern Chinese (1st Edition), 2019.

Додаткова

1. Головченко В.І., Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки. Колоніальний схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.). – К., 2010. – 520 с.
2. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки): Підручник / В.А. Мандола, М.М. Білоусов, Л.Ф. Гайдуков та ін. – К., 1999.
3. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремінь, Л.В. Губерський та ін. – К., 2001.